

Prof. dr. Lojze Ude

Nove ureditev revizije

Novela je z določbo 95. člena ter s spremembo 367. Člena ZPP spremenila sistem vlaganja revizije oziroma črtala določbe o nedovoljeni in dovoljeni reviziji v sporih z v zakonu določeno vrednostjo spornega predmeta (revizija v sporih do vrednosti 2.000 eurov ni bila dovoljena, vedno pa je bila dovoljena, kadar je vrednost izpodbijanega dela sodbe presegala vrednost 40.000 eurov). Stranka po novi ureditvi zoper pravomočno sodbo lahko vloži revizijo le tedaj, če je vrhovno sodišča v skladu z določbami nespremenjenega 367. a člena izrecno dopusti. V ZPP je torej prevladal sistem **dopuščene revizije**. Vrhovno sodišče lahko dopusti revizijo, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava preko sodne prakse. Sodišče dopusti revizijo zlasti tedaj, kadar gre za pravno vprašanje, glede katerega odločitev sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča, če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse vrhovnega sodišča ni, zlasti tudi, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna ali če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa vrhovnega sodišča ni enotna.

To spremembo in izključitev instituta dovoljene revizije glede na vrednost spornega predmeta so nekateri pravni teoretiki glede na svoja že prej izražena stališča pozdravili z utemeljitvijo, da je mogoče zagotoviti enotno sodno prakso le tedaj, kadar je število judikatov vrhovnega sodišča omejeno (sledljivo), ker je le tedaj mogoče pričakovati, da bodo ti judikati dobro obrazloženi in premišljeni ter rezultat poglobljene razprave in študije senata vrhovnega sodišča in da je revizija pravzaprav institut, ki ustavno ni zagotovljen, ki pa služi predvsem javnemu interesu zagotoviti razvoj prava.¹

Sam sem v delu *Pravdni postopek, zakon s komentarjem*, 3. knjiga, Ljubljana 2005, stran 523 zapisal, da je ureditev pred uveljavitvijo novele ZPP-E, ki je poznala tako dovoljeno revizijo glede na vrednost spornega dela tožbenega zahtevka in dopuščeno revizijo uravnotežena. Očitno torej nisem nasprotoval taki ureditvi. Res je, da ima sistem dovoljene revizije glede na vrednost spornega predmeta za posledico večje (neobvladljivo?) število revizij.

Kljub temu pa me vneti zagovorniki sistema dopuščene revizije še vedno niso prepričali. Obenem sem razočaran zaradi argumentacije nekaterih, ki stališče o dovoljeni reviziji glede na vrednost spornega predmeta razglašajo za postsocialistični sindrom², razloge s katerimi se ta sistem zagovarja pa za demagoške in populistične³. Sistem dovoljene revizije glede na vrednost spornega predmeta imajo tudi nekatere države, ki nikoli niso imele socialističnega sistema, v čem naj bi bili razlogi za ohranitev takega sistema demagoški in populistični pa mi ni jasno, saj revizijo vložijo (najprej pa predlagajo) stranke, ki uveljavljajo z vložitvijo tega izrednega pravnega interesa svoj interes, ne pa interesa

---

¹ Glej A. Galič, Ali mora biti sklep Vrhovnega sodišča o nedopustnosti obrazložitve obrazložen?, *Podjetje in delo* 2015, šte. 6-7, zlasti stran 991, isti avtor Druge novosti in splošna ocena novele ZPP-E, gradivo za dneve civilnega in gospodarskega prava, Portorož 2017, pod naslovom Novosti glede revizije, M. Dolenc, Dobre in slabe izkušnje z dopuščeno revizijo po ZPP, *Podjetje in delo* 2015, šte. 6-7, ki se zavzema za dopuščeno revizijo predvsem iz razloga, da je ta sistem že doslej razbremenil vrhovno sodišče, obenem pa kritizira opredelitev razlogov za dopustitev revizije, J. Zobec, Od individualnosti do javnega (precedenčnega) namena Vrhovnega sodišča: ustavnopravni vidik, *Podjetje in delo* 2015, šte. 6-7, stran 935

² J. Zobec, isto delo, stran 932

³ A. Galič v delu Druge novosti...

javnosti po razvoju prava in poenotenju sodne prakse. Učinki na zagotovitev enotne sodne prakse so za stranke »kolateralni«. Mislim, da v korektnih in umirjenih strokovnih razpravah, neobremenjenih s strastjo politične opredelitve ali z željo na strokovnem področju uveljaviti svoj »prav«, ni mesta za tako argumentacijo.

Mislim tudi, da razprava o dokončni ureditvi revizije in o dostopu do vrhovnega sodišča pri nas še ni končana. Dejansko bo treba temeljito proučiti sedanjo formulacijo razlogov za dopustitev revizije, obenem pa nadaljevati razpravo o vprašanju, katero sodišče naj odloča o dopustitvi revizije (višje ali vrhovno) in ali je pravilna ureditev oziroma bolje rečeno praksa Vrhovnega sodišča RS, da razlogi za nedopustitev revizije niso obrazloženi.

Sistem revizije, kakršen je po noveli (Vrhovno sodišče jo samo dopusti, sklepov o nedopustitvi revizije pa ne obrazloži), pa gotovo zagotavlja, da na Vrhovnemu sodišču ne bo več prihajalo do zaostankov, saj si bo to sodišče izbiralo pač toliko zadev, kolikor jih bo obvladovalo.

Gotovo je treba pozdraviti spremembo in poenostavitev razlogov, zaradi katerih je dopustno izpodbijati z revizijo pravomočno sodno odločbo (97. člen novele ZPP-E, ki poenostavlja 370. člen ZPP) in opredeljuje kot revizijske razloge bistvene kršitve določb pravnega postopka pred sodiščem prve stopnje, ki jih je stranka uveljavljala pred sodiščem druge stopnje (zakon ne izvzema več nekaterih absolutnih bistvenih kršitev), bistvene kršitve določb pravnega postopka pred sodiščem druge stopnje in zmotno uporabo materialnega prava.

Novela ZPP-E je vnesla v revizijski postopek še dve pomembni novosti. Spremenjen 376. člen ZPP je vnesel v revizijski postopek novost, da lahko revizijsko sodišče odloči o reviziji ne le na nejavni seji, temveč tudi na **javni obravnavi**. Poleg tega je za sodnikov položaj in njegovo uveljavitev pomembna tudi možnost sodnika Vrhovnega sodišča RS, da posebej najprej napove in nato napiše tudi svoje **ločeno mnenje**. Ta institut ureja novi 381. a člen, ki je bil vnesen v ZPP s 104. členom novele ZPP-E. Mislim, da je obe novosti treba pozdraviti, saj vnašata v sodni sistem instituta, ki povečujeta transparentnost sodnega odločanja in utrjujeta tudi položaj, obenem pa tudi odgovornost sodnika.

Zahteva za varstvo zakonitosti

V institut Zahteve za varstvo zakonitosti je uvedla novela ZPP-E z določbo 106. člena in dopolnitvijo 391. člena ZPP z novim tretjim odstavkom novost, ki uvaja **deklaratornost** sodbe vrhovnega sodišča, s katero je bilo odločeno o ZVZ, vložene iz razlogov po 367. a členu ZPP, torej iz razlogov, s katerimi se zagotavlja enotnost sodne prakse in odloča o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava preko sodne prakse.

Ta dopolnitev je v skladu s novostmi v revizijskem postopku, saj poudarja argumentacijo, da je institut revizije in seveda še toliko bolj zahteve za varstvo zakonitosti namenjen predvsem javnemu interesu in ne interesu strank. Za ZVZ to prav gotovo velja.